

Чорнобиль. Об'єкт укриття

Олеся ДМИТРЕНКО

студентка 3 курсу факультету журналістики Київського столичного університету імені
Бориса Грінченка

Український дім 2026

В Українському домі відкрилася виставка приурочена до 40-х роковин аварії на Чорнобильській АЕС. Проєкт пропонує переосмислити трагедію як складний культурний, історичний і глобальний феномен.

Експозиція працює з 24 квітня до 7 червня і вибудовує для глядача своєрідний маршрут — від моменту катастрофи та ліквідації її наслідків до сучасних подій, включно з пошкодженням нового безпечного конфайнмента у 2025 році. Такий підхід дозволяє побачити Чорнобиль не як завершену історію, а як процес, що триває.

Куратори виставки пропонують подивитися на Зону відчуження інакше: не лише як на місце трагедії, а як на простір, де співіснують пам'ять, природа, наука і навіть певна міфологія. У цьому сенсі Чорнобиль постає як «нашарування ландшафтів» — культурного і природного, втраченого і віднайденого. Така інтерпретація змінює звичний трагічний наратив і відкриває більш складне, багатовимірне бачення.

Окрему увагу в експозиції приділено мистецькому осмисленню катастрофи. Тут представлені роботи знакових українських художників, зокрема Марія Примаченко, Віктор Зарецький, а також документальні фотографії Віктор Марущенко. Важливо, що серед авторів є й художники-ліквідатори — люди, які безпосередньо пережили катастрофу, що додає експозиції особливої автентичності.

Марія Примаченко

Декоративний розпис Українське весілля, 1976 Напис на звороті: «Українська Свальба у Закс идуть»

Василь Скопич

Портрет Марії Примаченко, 1974

Серед найбільш цікавих елементів виставки — архівні матеріали з Прип'яті, ескізи монументальних робіт, а також свідчення про культурну спадщину Чорнобильського Полісся, включно з маловідомими сторінками єврейської історії регіону. Це дозволяє розширити уявлення про Чорнобиль як про територію не лише катастрофи, а й багатой культурної пам'яті.

Спадщина полісся. Мала зала

Водночас проєкт має виразний міжнародний контекст. Чорнобильська катастрофа стала однією з найбільших техногенних катастроф у світі, наслідки якої відчули десятки країн Європи. Вона суттєво вплинула на глобальну політику у сфері ядерної безпеки та екології, а також сформувала нове ставлення до технологічного ризику.

Сьогодні Чорнобиль залишається частиною міжнародного культурного дискурсу: від наукових досліджень до популярної культури, зокрема серіалу *Chernobyl*, який знову привернув увагу світу до цієї теми. У цьому контексті виставка стає ще одним майданчиком для глобального діалогу про пам'ять, відповідальність і майбутнє.

Особливо актуально це звучить сьогодні, коли питання ядерної безпеки знову опинилося в центрі міжнародної уваги через війну в Україні. Виставка фактично ставить універсальне питання: чи зробило людство висновки з Чорнобиля, і чи здатне воно уникнути подібних трагедій у майбутньому.

Таким чином, «Чорнобиль. Об'єкт укриття» виходить за межі локальної події і перетворюється на простір осмислення глобального досвіду. Це спроба зрозуміти сучасність і відповідальність, яку вона накладає на світ.